

'Vergi kaçırmak hırsızlık ama hırsıza da hak vermek lazım'

İSTANBUL - Türkiye'de bireyler ve firmaların önemli bir kısmının aklına devlet deyince önce vergi, sonra ceza ardından teşvik geliyor. Halk ve şirketler vergi kaçırana pek iyi gözle bakmıyor. Bu kesimi 'hırsızlık ve kurnazlıkla' suçluyor ve şiddetle eleştirdiğini söylüyor. Ancak, ekliyor: "Eleştiriyorum ama hak da veriyorum." Yüksek vergi oranları halkın, 'hırsıza hak vermesine' neden olurken, 'gelirinin ne kadarını vergi olarak vermek isterdin?' sorusunun karşılığı gelir gruplarına göre değişmekle birlikte bireylerin önemli bir kısmında yüzde 10 olarak karşılık bulurken, firmalar da bu görüşü paylaşıyor.

İstanbul Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası'nın (İSMMM) 'Vergiye Karşı Mükellef Davranışları Araştırması'na göre, bütçe gelirlerinin içinde payı en yüksek olan vergi yüzde 27 ile ÖTV'den oluşuyor. Bu oranı yüzde 19'la gelir vergisi, yüzde 10'la KDV, yüzde 9'la kurumlar vergisi ve yüzde 2'yle motorlu taşıtlar vergisi oluşturuyor. Firmalar, vergileri girişimciliğin önündeki büyük engel, bireyler de 'haraç' olarak yorumluyor.

İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Maliye Bölümü'nden Yrd. Doç. Dr. Binhan Elif Yılmaz ve Araş. Gör. Murat Şeker tarafından 1000 denekle yapılan araştırmaya göre, katılımcıların yüzde 44'ü 'siyasi görüşlerini yansıtan partilerin iktidarı' döneminde, vergiye tepkilerin arttığını belirtti.

Devlet vergi ve ceza demek

Stopaja tabi gelir vergisi mükelleflerinin yüzde 59'u için devleti vergiyle, yüzde 28'i denetim, yüzde 9'u da cezayla özdeşleştirdi. Yüksek gelirli denekler için bu kelime daha çok denetimi ifade etti. İnşaat sektörü dışındakiler devleti 'vergi' olarak tanımladı. İnşaat sektöründe 'denetim', imalat sanayisinde 'ceza', tekstilde 'teşvik/sübvensiyon' olarak ifade edildi.

Stopaja tabi gelir vergisi mükellefleri bireylerin yüzde 66'sının devletten vergiyle, yüzde 3'ü borçlanarak, yüzde 4'ü para basarak, yüzde 27'si özelleştirmeyle gelir toplaması gerektiğini söylüyor. Firmaların yüzde 67'si devletin gelir kaynağı olarak vergi toplaması, yüzde 3'ü borçlanması, yüzde 1'i para basması, yüzde 29'u özelleş-

İSMMM'nun araştırmasına göre, halkın büyük kısmı devleti vergiyle özdeşleştiriyor, vergi kaçırana 'hırsız' sayıyor. Buna rağmen, vergiden yakınıp, 'eleştirsem de hak veriyorum' diyor

Stopaja tabi bireylerin yüzde 31.3'ü için vergi vatandaşlık görevi, yüzde 26.8'i için zorunlu ödeme, yüzde 10.8'i için de haraç anlamına geliyor.

Ne kadar vergi ödemek istersin?

Araştırmaya katılan stopaja tabi bireylerin yaklaşık yarısı yıllık kişisel gelirlerinin yüzde 5'ini devlete gönüllü vergi olarak ödeme taraftarıyken, yüzde 32.8'i yıllık kişisel gelirlerinin yüzde 10'unu, yüzde 11.9'u yüzde 15'ini ödemekten yana. Aylık gelir düzeylerine göre en üst gelir grubundakilerin yüzde 17'si yıllık kişisel gelirinin yüzde 5'ini, bu gruptakilerin üçte biri ise yüzde 15'ini ödemeye razı. Firmaların ise yüzde 28.1'i kurum

kârının yüzde 5'ini, 42.7'si yüzde 10'unu, yüzde 15.9'u kurum kârının yüzde 15'ini, yüzde 10.6'sı kurum kârının yüzde 20'sini gönüllü bir şekilde vergi olarak ödeyeceğini belirtiyor. Sektörler açısından bu soruya verilen cevaplar incelenirken; yüzde 5 seçeneğinin ticaret, yüzde 10 seçeneğinin inşaat, yüzde 15 seçeneğinin turizm, yüzde 20 seçeneğinin de hizmetler sektörü tarafından en fazla tercih edildiği görülüyor.

tirme yapması gerektiğini düşünüyor. Stopaja tabi bireylerin yüzde 31.3'ü için vergi vatandaşlık görevi, yüzde 26.8'i için zorunlu ödeme, yüzde 4.1'i için girişimciliğin engeli, yüzde 10.8'i için de haraç anlamına geliyor.

ÖTV vergilerin kralı

Firmaların yüzde 57'si vergi kaçırma 'hırsızlık' olarak nitelirken, yüz-

de 21'i kurnazlık, yüzde 15'i, sıradan olay, yüzde 7'si göz ardı edilebilecek suç görüyor. Tekstil sektörü vergi kaçırma sıradan görenler arasında en yüksek paya sahip. Bütçe gelirlerinin içinde payı en yüksek olan vergi ise yüzde 27 ile ÖTV. Stopaja tabi bireyler vergi oranlarının artırılması karşısında yüzde 41'i tüketimini kısmayı tercih edeceğini açıklıyor. (Radikal)